

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

05 серпня 2021 року

м. Київ

№ 83

Про затвердження Положення про порядок відкриття та ведення поточних рахунків із спеціальним режимом використання в національній та іноземних валютах, банківських металах для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Закону України “Про банки і банківську діяльність”, Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету” від 15 червня 2021 року № 1539-ІХ та з метою визначення порядку відкриття, зарахування готівкових коштів, банківських металів та закриття поточних рахунків із спеціальним режимом використання для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про порядок відкриття та ведення поточних рахунків із спеціальним режимом використання в національній та іноземних валютах, банківських металах для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування (додається).

2. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Андрій Поддєрьогін) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

4. Постанова набирає чинності з 01 вересня 2021 року та діє до 01 вересня 2022 року.

В. о. Голови

Юрій ГЕЛЕТІЙ

Положення про порядок відкриття та ведення поточних рахунків із спеціальним режимом використання в національній та іноземних валютах, банківських металах для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про банки і банківську діяльність”, Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету” від 15 червня 2021 року № 1539-IX (далі – Закон), іншого законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України (далі – Національний банк).

2. Це Положення регулює порядок відкриття, зарахування готівкових коштів у національній та іноземних валютах, банківських металів та закриття банками України (далі – банки) поточних рахунків із спеціальним режимом використання фізичним особам, у тому числі самозайнятим особам, які мають право скористатися одноразовим (спеціальним) добровільним декларуванням.

3. Терміни в цьому Положенні вживаються в такому значенні:

1) декларант – фізична особа-резидент, у тому числі самозайнята особа, а також фізична особа, яка не є резидентом України, але яка була резидентом на момент отримання (набуття) об’єктів декларування чи на момент нарахування (отримання) доходів, за рахунок яких були отримані (набуті) об’єкти декларування, і яка відповідно до Податкового кодексу України є чи була платником податків;

2) спеціальний рахунок – поточний рахунок із спеціальним режимом використання, який відкривається банком декларанту відповідно до Закону для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування для зарахування грошових коштів у готівковій формі в національній та іноземних валютах, банківських металів з фізичною поставкою.

Термін “самозайнята особа” у цьому Положенні вживається в значенні, наведеному в Податковому кодексі України. Інші терміни, що вживаються в

цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених законодавством України.

4. Банк до відкриття спеціального рахунку та внесення коштів у готівковій формі в національній та іноземних валютах, банківських металів з фізичною поставкою здійснює:

1) належну перевірку декларанта відповідно до вимог статті 11 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” та нормативно-правового акта Національного банку з питань фінансового моніторингу (далі – законодавство з питань фінансового моніторингу);

2) перевірку наявності декларанта в переліку осіб, пов’язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, а також спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до статті 5 Закону України “Про санкції”.

5. Банк уживає заходів щодо встановлення джерел походження коштів у національній та іноземних валютах, банківських металів у випадках, передбачених законодавством з питань фінансового моніторингу, після зарахування їх на спеціальний рахунок декларанта. Банк за результатами здійснення таких заходів уживає дій з урахуванням положень законодавства з питань фінансового моніторингу.

6. Банк відмовляє декларанту:

1) у внесенні готівкових коштів у національній та іноземних валютах, банківських металів на спеціальний рахунок, якщо такі готівкові кошти або банківські метали мають джерела походження з країни, визнаної державою-агресором згідно із законом;

2) у встановленні (підтриманні) ділових відносин/відкритті спеціального рахунку (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття спеціального рахунку/проведенні фінансової операції у випадках, визначених у статті 15 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” у порядку та строки, передбачені законодавством з питань фінансового моніторингу, внутрішніми документами банку з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму

та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також договором між банком і декларантом.

7. Банк відкриває спеціальний рахунок декларанту відповідно до вимог Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 року за № 1172/8493 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 квітня 2019 року № 56) (зі змінами) (далі – Інструкція № 492), у порядку, установленому в пункті 62 розділу V для фізичних осіб, та з обов’язковим дотриманням вимог пункту 16 розділу I Інструкції № 492.

Декларант додатково до документів для відкриття спеціального рахунку подає анкету (додаток 1) та заяву (додаток 2).

Банк має право за потреби доповнювати анкету додатковими питаннями.

8. Договір, що укладається в письмовій формі між банком і декларантом, має передбачати особливості відкриття, функціонування та закриття спеціального рахунку, які повинні відповідати вимогам Закону.

9. Банк здійснює приймання від декларанта готівкових коштів у національній та іноземних валютах, банківських металів з фізичною поставкою для зарахування на спеціальні рахунки декларанта через операційну касу за заявою на переказ готівки, форма якої визначена Інструкцією про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами).

За операціями внесення готівкових коштів у національній та іноземних валютах, банківських металів на спеціальний рахунок у реквізиті “Призначення платежу/зміст операції” заяви на переказ готівки зазначається “добровільне декларування”.

10. Банк має право протягом періоду одноразового (спеціального) добровільного декларування та після подання декларантом одноразової (спеціальної) добровільної декларації одноразово зарахувати додатково готівкові кошти в національній та іноземних валютах, банківські метали з фізичною поставкою на спеціальні рахунки декларанта.

11. Банк обліковує грошові кошти та банківські метали, унесені декларантом на спеціальний рахунок, за окремими аналітичними рахунками балансового рахунку 2620 “Кошти на вимогу фізичних осіб” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами), у розрізі валют (у національній та іноземних валютах) і банківських металів.

12. Порядок надання виписки зі спеціального рахунку/довідки про відкриття спеціального рахунку та залишку коштів на ньому (у паперовій/електронній формі) обумовлюється договором, що укладається між банком і декларантом під час відкриття спеціального рахунку.

13. Декларант після завершення процедури фінансового моніторингу та підтвердження джерел походження грошових коштів, банківських металів має право:

1) перерахувати на власний поточний рахунок фізичної особи, відкритий в банку України/зняти грошові кошти, банківські метали та закрити спеціальний рахунок відповідно до вимог розділу XIV Інструкції № 492;

2) подати банку заяву, складену в довільній формі, про зміну цілі використання спеціального рахунку та обслуговування цього рахунку надалі як поточного рахунку фізичної особи, відкритого для власних потреб. У такому разі між банком і клієнтом укладається в письмовій формі договір банківського рахунку.

Додаток 1
до Положення про порядок відкриття
та ведення поточних рахунків із
спеціальним режимом використання
в національній та іноземних валютах,
банківських металах для цілей
одноразового (спеціального)
добровільного декларування
(пункт 7)

Анкета

1. Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності).
2. Дата народження.
3. Місце народження (за наявності).
4. Громадянство (для нерезидентів).
5. Місце проживання або перебування.
6. Інформація про ідентифікаційний документ.
7. Місце тимчасового перебування на території України (для нерезидентів).
8. Реєстраційний номер облікової картки платника податків (далі – РНОКПП) або номер (та за наявності – серія) паспорта громадянина України, у якому проставлено відмітку про відмову від прийняття РНОКПП, чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття РНОКПП на електронному безконтактному носії.
9. Унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності).
10. Місце роботи, посада.
11. Номер контактного телефону.
12. Адреса електронної пошти (за наявності).
13. Інформація про належність декларанта до осіб, які за будь-який рік починаючи з 01 січня 2005 року подавали або мають подавати декларації відповідно до законів, що визначають чи визначали правові та організаційні засади у сфері запобігання корупції (крім тих, які претендували або претендують на зайняття посад, перебування на яких вимагає чи вимагало від особи подання відповідної декларації, та не були призначені або обрані на відповідні посади).
14. Джерела походження (одержання, набуття) активів, що декларуються, у тому числі:

Продовження додатка 1

- 1) активи, отримані від ведення підприємницької діяльності, незалежної професійної діяльності;
- 2) активи, отримані у вигляді неоподатковуваних доходів;
- 3) активи, отримані у вигляді подарунку;
- 4) інші джерела походження (одержання, набуття) активів, що декларуються (зазначити які саме).

15. Країна походження (одержання, набуття) активів, що декларуються:

_____
(дата, підпис клієнта)

Додаток 2
до Положення про порядок відкриття
та ведення поточних рахунків із
спеціальним режимом використання
в національній та іноземних валютах,
банківських металах для цілей
одноразового (спеціального)
добровільного декларування
(пункт 7)

Заява

Підписуючи цю заяву, декларант повідомляє, що об'єкт декларування не належить до:

1. Активів фізичної особи, одержаних (набутих) декларантом унаслідок вчинення діяння, що містить ознаки кримінального правопорушення, крім кримінальних правопорушень або інших порушень законодавства, пов'язаних із:

1) ухиленням від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів);

2) ухиленням від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;

3) порушеннями у сфері валютного законодавства;

4) порушеннями у сфері захисту економічної конкуренції в частині порушення, передбаченого в пункті 12 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції".

2. Активів фізичної особи, що належать декларанту, стосовно якого розпочато досудове розслідування або судове провадження щодо таких активів за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 212, 212¹, а також у статті 366 (щодо документів податкової та/або фінансової звітності, митних декларацій, податкових накладних, первинних документів, іншої звітності з податків, зборів, обов'язкових платежів), у статті 367 (якщо кримінальне правопорушення пов'язане з порушенням вимог податкового, митного, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи) Кримінального кодексу України.

3. Активів фізичної особи або юридичної особи, що належать декларанту, стосовно якого відкрито судове провадження у вчиненні будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209, 258⁵ і 306, у частинах першій і другій статті 368³, у частинах першій і другій статті 368⁴, у статтях

368, 368⁵, 369 і 369² Кримінального кодексу України, та/або які підлягають стягненню як необґрунтовані в порядку, установленому в главі 12 розділу III Цивільного процесуального кодексу України.

4. Активів декларанта, що мають джерела походження з території країни, визнаної державою-агресором згідно із законом.

(дата, підпис клієнта)